

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserti: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Ženitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 180—	celoletno	K 240—
polletno	90—	polletno	120—
3 mesečno	45—	3 mesečno	60—
1	15—	1	20—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati. Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane. Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono. Poština plačana v gotovini.

Iz finančnega proračuna za leto 1920/21.

Razprave v finančnem odboru so radi vladne krize prekinjene. Zastopniki naše stranke so zavzeli proti predloženemu finančnemu načrtu odklonilno stališče. Izjavili so, da država mora sicer dobiti nove dohodke, ker so izdatki od dneva do dneva večji, nikakor pa ne morejo pristati na to, da bi se uvedli vsi davki, ki jih predvideva proračun. Finančni minister hoče kriti vse izdatke, ki jih bo imela naša država tekom tega finančnega leta, to je od 1. junija 1920. do 31. maja 1921, z novimi davki in radi tega terja od davkoplačevalcev približno 3880 milijonov dinarjev ali 15.520 milijonov kron. Za lansko leto so bili državni dohodki proračunjeni na okroglo 6000 milijonov kron.

Naši slovenski demokrati poslanci so se glede podrobnosti proračuna odločno protivili proti temu, da bi se tudi v naših krajih monopolizirali sledeči predmeti: petrolej, sol, žigice in cigaretni papir. V Srbiji se namreč vsi ti predmeti kupujejo in prodajajo samo potom monopolne uprave, kakor n. pr. pri nas tobak. Navajali so, da sedanje monopolne uprave v Beogradu ne smejo razširiti na celo kraljevino, ker ta uprava je pod vsako kritiko in ker so zakoni, na katerih temelji, prirojeni posebno za takratne srbske prilike, nikakor pa ne za naše razmere.

Naši demokrati poslanci so opozorili finančnega ministra, da prodaja uprava monopola v Beogradu in v Srbiji sol po 6 K, medtem ko se dobi pri nas po 3 K 50 v. Uprava monopola kupuje mnogo bolj drago kakor privatniki in njena režijska stane neizmerno več kakor pri privatnikih. Ako bi raztegnili monopol na celo kraljevino, je nevarnost, da nam bodo monopolski predmeti, to je sol, petrolej, žigice in cigaretni papir mnogokrat sploh manjkali in pa ko jih dobimo, da bodo mnogo bolj dragi, kakor v privatni režijski. Naši poslanci so predlagali, naj se monopolska taksa za celo kraljevino izjednači, v ostalem pa naj ostane vse tako kakor dosedaj. Definitivna odločitev v tej stvari še ni padla, izgleda pa, da ostane pri starem.

Novi finančni načrt predvideva nadalje nov zemljiški in hišni davek. Zemljiški davek bi se imel plačevati v dinarjih z zneskom, ki je sedaj v kronah. Razen tega je predpisana doklada v znesku od 150 odstotkov.

Ta davek bi bil torej desetkrat večji kakor pred vojno. Deželne doklade pa, ki so se do sedaj plačevale, bi v tem slučaju odpadle. Ako se vse to vpoštevata, bi moral kmet plačati približno sedemkrat večji zemljiški davek kakor pred vojno. Naši poslanci so bili odločno proti temu povišanju. Razprava o tem davku še ni završena. Hišni razredni davek bi se po finančnem načrtu približno popotiril. Tudi tega predloga ne bodo naši poslanci sprejeli. Hišni naimennski davek bi se le za nekaj odstotkov povišal.

V osebno dohodninskem davku se določa kot eksistenčni minimum 3200 K. Ta vsota je odločno premajhna, ker kdor ima letno 3200 K dohodkov, ta je največji revež. Vsak delavec in naimennski kmet mora imeti najmanj 12.000 K letnih dohodkov, da bomo izhajali. Naši poslanci so se postavili na stališče, da država ne sme terjati osebno dohodninskega davka od onih državljanov, ki nimajo dovolj dohodkov, da bi se do siteda najedli, in zato je njih zahteva, da se ne obdačijo dohodki izpod 12 tisoč kron.

Nove dohodke predvideva finančni proračun iz državne užitnine. Do sedaj se je plačevala užitnina posebno na sladkor, kavo, meso ter na opolne pijače. Z ozirom na to, da so cene vseh teh predmetov mnogo večje kakor pred vojno, je razumljivo, da se tudi užitnina poveča. Finančni proračun pa gre predaleč, ker zahteva užitninski davek od predmetov, ki so bili do sedaj prosti vsakega obdačenja, in to od predmetov, ki so velike važnosti za ekonomski in kulturni razvoj našega naroda. Slovenski demokrati poslanci so že sporočili finančnemu ministru, da ne morejo glasovati za take davke, posebno ne za užitninski davek na električno in plinovo razsvetlavo. Tozadevni del finančnega proračuna še ni prišel v pretres v finančnem odboru, minister pa je na intervencijo naših poslancev že sporočil, da bo vsaj predlog glede davka na električne obločnice, ki je bil prvotno preliniran z 20 dinarji na mesec, zmanjšal na polovico. Ali tudi ta odmera je previsoka: zahtevali bomo znižanje ter oprostitev užitnine za javno razsvetlavo.

To so odločki iz dosedanjih razprav in pogajanj finančnega odbora. Ako pride z novo vlado Stojanovićev finančni predlog zopet v pretres, se bo treba z njim bolj intenzivno baviti.

Vojaška oblast in naša duhovščina.

Komanda dravske divizijske oblasti je izdala dne 21. junija 1920 glede občejanja naših oficirjev s katoliškim duhovništvom in narodom to-le tajno povelje:

»V več slučajih se je dogajalo, da so katoliški duhovniki javno razglajali svojo mržnjo v besedah ali dejanjih proti Srbom in Pravoslavju. Te pojave so ponajveč opazovali g. oficirji, ki so jih po predpisnem potu javljali svojim predstojnikom.

Vsled takih poročil sem se obrnil na pristojna ministrstva, da slične pojave uduše v kali, ker so škodljivi.

Na eno svojih predstavk sem dobil od g. ministra notranjih del ta-le odgovor pod pov. I. B. št. 2309 z dne 21. tega meseca:

»Ministrstvo notranjih del se je že večkrat obrnilo na pristojno ministrstvo verstva, na kakšen način da bi slednje izposlovalo pri škofijskih ordinarijatih, da bi katoliški duhovniki ne podpirali verske in plemenske mržnje v narodu in kako naj

bi oni podpirali težnje velike večine prebivalstva za narodno in državno edinstvo.

Ti koraki so imeli tudi uspeh. Mnogi duhovniki, ki se niso mogli pomiriti z današnjim stanjem in so to svoje nezadovoljstvo izražali in tako na svojo okolico neugodno vplivali, so bili, ne da bi znali zakaj, premeščeni na druga mesta, kjer ne bodo mogli škodljivo vplivati na narod; a če so se s takim izraževanjem nezadovoljstva težje pregrešili proti javnemu miru in redu, so bili izročeni sodišču v svrhu kazenskega postopanja. V tem pravcu se bo postopalo tudi v bodoče, čim se bo za to pokazala potreba.

Bilo bi potrebno, da vsi oni oficirji, ki pridejo v dotiko s katoliškim duhovništvom in katoliškim prebivalstvom v obče, postopajo z njimi čim najbolj taktčno, ne da bi dajali povod pritožbam oblasti in katoliškega prebivalstva.

Rimsko katoliški duhovniki iz stare rimske papistovske šole, ki so

skozi leta in leta udihavali duh jezuizma, kakor tudi narod starega mišljenja in čustvovanja, ki je odzvojen v temi neznanja in suženstva, ki so mu skozi stoletja umetno in sistematično utepali mržnjo proti vsemu, kar se imenuje srbsko ali pravoslavno in kar spominja na Srbe, vsi ti ljudje se ne morejo preko noči pretvoriti v dobre sedanjim razmeram odgovarjajoče Jugoslovence, a naimanji se zamore to doseči z žaljenjem in brutalnimi sredstvi v obče.

Moje pričeanje je, da bi za je dinstveno stvar bilo najbolje, če bi v tozadevnem občejanju s katoliškim življenjem posnemali taktiko angleških upravnikov. — Plemenitost in široka velikopoteznost v pedagogiki — to so najboljše in najsikurnejša sredstva privlačnosti in pridobivanja nekulturne mase i lažinteligence z nejasnimi nazori o svetu in življenju. In za take ljudi gre v našem slučaju.

Zato Vas ponovno prosim, da izvolite dati navodila g. oficirjem, da v obče postopajo in občejujo s katoliškim duhovništvom in katoliškim narodom v vsakem slučaju s čim največjim taktom in velikopoteznostjo, zakaj naša vojska je v vseh krajih naše prostrane domovine in zato zamore s taktičnim obnašanjem razmeroma več doprinese, da se razprže usodni predsodki proti popolnemu narodnemu stopenju, ki je eden glavnih predpogojev naše državne veličine in moči in ki nam obča skorašnjo bodočnost.

Dr. Janko Vrančič:

Protizakonito ustavljenje vojaških podpor.

II.

Ljudje prav radi zabavljajo, da ni več pravice na svetu, da tisti, ki bi imeli za njo v prvi vrsti skrbeti, to je pravniki, le dlako cepijo in se pulijo za besede in gole formalnosti itd. To sicer večinoma ni res, ker pravico in krivico (vsaj relativno pravico in krivico, ki pri obstoječi socialni uredbi za tako velja), urejajo zakoni, kjer gre dostikrat res za posamezne besede, če naj oni ljudski sloji, ki imajo vladno in z njo moč v rokah; vendar je pa seveda bo zmisel popolnoma jasen, in ker si ima zakon pravico delati ljudstvo samo, oziroma večina ljudstva, ali tudi potreba, da to, kar je po vsakokratnih zakonih pripoznano za pravico, tudi za pravico obvelja, dokler dotični zakon še obstaja in dokler vsakdo svojo pravico lahko dokaže.

Da se zakone točno izvršuje, za to ima skrbeti vlada in njeno uradništvo. Če državljani vé, kaj je njegova pravica po zakonih, mora imeti tudi možnost, da to pravico doseže. V ta namen je pa pri razlaganju zakonov dlakocepstvo upravičeno in marsikdo pride do pravice le, ker zahteva, da se jasni zakon do pike izpolni. Če pa država sama, oziroma njeno uradništvo, gazi veljavne postavbe, mesto da bi jim pomagala do moči, potem seveda ljudstvo po pravici zabavlja nad njo in vidi sčasoma povsod samo krivico, če je tudi v resnici ni. Saj če vladi kak zakon ni več všeč, naj ga pa razveljavi! Ljudstvo ji pa tudi po pravici hudo zameri, če vidi, da zahteva vlada mir, red itd. le od njega, sama se pa niti svojih ukazov ne drži. Njena dolžnost je, da skrbi za to, da si nihče izmed njenih organov ne lasti zakonodajne oblasti kar na svojo roko, ne da bi bil preje vsaj celokupno vlado vprašal za mnenje, kakor se je zgodilo to bržčas v našem slučaju.

Javnost ima pravico, da državnemu ugledu nevarno delovanje njenih uradnih nadzira in zahteva od pomoči. Od poslancev in prizadetih strank samih je sedaj odvisno, ali bo nepremišljeni paševski ukaz glede splošne ustavitve podpor vsaj deloma razveljavljen, ali pa bo v vsej svoji protizakonitosti in v vsem obsegu kratkoročno obveljal, kakor se je to lansko leto zgodilo z ameriškimi podporami, ki so bile na enak način brez vsakršne naredbe in razglasitve v uradnem listu ustavljene že mesece prej, predno je bil vzpostavljen promet z Ameriko.

To se objavlja na znanje z nalogom, da se priobči vsem oficirjem na podpis in o tem obvesti ta komanda.

Komandant: General K. Smiljanić.

Današnji »Slovenec« reagira na to okrožnico in pravi, da je posledica »intrig slovenskih liberalcev«. Interesantno pa je konstatirati, da je bila ta okrožnica pripravljena in izdelana pod vlado g. Protića in Korošca. Okrožnica nosi datum 26. maja, je torej odposlana približno en teden po sestavi Vesnićevega kabineta. Jasno je, da je g. minister vojne in mornarice, ki je prevzel portfelj v Protić-Koroščevem kabinetu, sestavil svoj opomin častnikom na podlagi lastnih izkušenj v teku svojega delovanja, torej v dobi vlade »črnega kabineta«, in višek smelosti je trditi, da so imeli »liberalci« na člane Protić-Koroščeve vlade kakršenkoli vpliv, ali da so mogli »vdahtiti« prijateljem g. Kotošca svojo sodbo o klerikalcih. Resnica je pač ta, da se je g. general Jovanović na žalost prepričal, kako brezvestno hujskajo klerikalci proti narodnemu in državnemu jedinstvu ter je zavedajoč se svoje odgovornosti izdal opomin oficirjem, da naj ne reagirajo nepremišljeno na klerikalne hujskarije, temveč ohranijo tudi v najhujših slučajih hladno kri. Približno torej dejstvo, da je uradna karakterizacija naših klerikalcev izvršena v dobi, ko je sedel g. Korošec kot mogočen gospod v Protićevem kabinetu.

Če je nameravala vlada ustaviti res vse vojaške podpore, naj bi bila pa vsaj toliko previdna, da bi bila že dne 5. maja t. l., ko je bila demobilizacija uradno završena, pa ne šele čez dober mesec, brzojavila, da bo čez en mesec ustavila vse podpore in da naj si do takrat vsakdo preskrbi kakih poštenih ali nepoštenih dohodkov. Tako so pa stranke šele dne 16. t. m., ko so prišle po svoje borne vinarje, izvedele, da so podpore že ustavljene, akoravno je brez dvoma že marsikatera stranka na račun podpore, ki jo je imela ta dan dobiti, vzela na dolg.

Prizadetim strankam bi svetoval, naj napravi vsaka tekom 60 dni, odkar so ji pri blagajni povedali, da je podpora ustavljena, pritožbo na okrajno komisijo za preživljanje, tekom 60 dni po zavrnitvi te pritožbe na državno komisijo in potem, ko bo prošnja v obeh instancah odbita, po odvetniku, ki ga dobe revne stranke lahko brezplačno, na upravno sodišče, in sicer tekom 60 dni, odkar bo to sodišče ustanovljeno. Saj upamo, da bo v doglednem času vendar že začelo uradovati, ker drugače se bodo lahko upravni uradi iz zakonov in državljanskih norčevali. Saj smo tudi podpore komisije bivše nemške deželne vlade le v upravnim sodiščem učili kozjih molitvic.

Hudo bi nam bilo za ugled Jugoslavije in njenega uradništva, če bi se po svetu zvedelo, kako se pri nas spoštuje zakone in vodi državno upravo, in na podlagi posameznih slučajev obsojila naše uradništvo kar v splošno za manj vredno.

Ker je ustavitev podpor svojem mobiliziranih in vjetih vojakov zbegala tudi mnogo družin padlih in pogrešanih vojakov ter invalidov, naj pripomnim, da te takozvane »naklonitve« po zakonu z dne 28. marca 1918 št. 119 drž. zak., in po izvršilnem ukazu z dne 29. marca 1918 št. 120 drž. zak., niso bile ustavljene.

Zadnji čas je zopet velika zmešnjava radi železničarjev, ki sploh še niso prezentno služili, ker so bili po potrditvi k vojakom oproščeni, a morajo sedaj odslužiti šest mesecev prezentne vojaške službe. Trdijo, da od železnice med prezentno službo ne bodo imeli nikakih prejemkov, njihove družine pa po gornjem ukrepu o ustavitvi podpor ne bi imele nikake pravice do podpore. Ali naj vse te družine vesled neuvidevnosti merodajnih oblastev propadejo?

Če bi hotel morda kateri izmed drugih listov v korist prizadetih strank in pravice posneti gornje dokaze, svobodno mu.

Telefonska in brzojavna poročila.

VLADNA KRIZA.

LDU Beograd, 22. julija. K prestolonasledniku so bili pozvani gg. Davidović, dr. Drinković, dr. Korošec, Svetozar Pribičević, Protić in dr. Krizman. Vsi so povedali regentu svoje mnenje, da je treba zopet sestaviti koncentracijsko vlado. Davidović je v imenu demokratske zajednice, Protić pa v imenu svoje skupine predlagal, da mora novo vlado sestaviti dr. Vesnić. Nato je regent formalno poveril dr. Vesniću mandat, da sestavi koncentracijsko vlado v čim krajšem roku.

LDU Beograd, 22. julija. Posamezni parlamentarni krogi so noč in danes popoldne imeli svoje seje in se posvetovali o taktiki in pogojih, s katerimi bi vstopili v koncentracijsko vlado dr. Vesnića. G. Davidović je sročil obvestil klub o razvoju ministrske krize in o svoji avdienci pri prestolonasledniku. Klub smatra, da je potreben čim manjši program za delo v parlamentu in da je treba preiti čim prej k volitvam. Po njegovem mnenju je bilo treba samo sprejeti v parlamentu volilni zakon, pogodbe, sklenjene v Parizu, in dvajsete dni konca leta. Člani vlade bi se imeli sporazumeti o uredbi za izvoz, o pokrajinskih vladah in nameščenju političnih uradnikov. Kar se tiče člena 15. volilnega zakona, mislijo demokrati, da mora parlament rešiti to vprašanje in da vsak posameznik glasuje po svojem prepričanju. Ko se bodo posamezni parlamentarni krogi odločili, bo Vesnić zvečer oziroma jutri začel pogajanja z načelniki strank za sestavo koncentracijske vlade.

LDU Beograd, 22. julija. V Beogradu pričakujejo prihoda Nikole Pašića, ki pride koncem tega meseca.

LDU Beograd, 22. julija. »Politika« piše: Zdi se, da to pot ministrska kriza ne bo dolgo trajala in da bodo vstopili v novi kabinet skoro vsi člani dosedanje vlade g. Vesnića.

IZVOZ TUJE VALUTE.

LDU Beograd, 21. julija. Finančni minister je prepovedal izvažati iz naše države nemške marke, čehoslovaške krone in romunske leje. Kogar bodo zasačili, da prenaša gori omenjene valute v vrednosti več kot 2000 dinarjev, ga bodo smatrali za tihotapca, konfiscirali mu bodo denar in njega zaprli. Posebno se bo pazilo na to pri carinskih uradih.

ZA UREDITVE MEJE Z ITALIJO.

LDU Beograd, 21. julija. Po vstopu v Pariza, je dobil zunanji minister dr. Trumbić v Spajo poziv ministrskega predsednika dr. Vesnića, da se pri vrhovnem svetu zavzame za to, da se čim prej uredi jugoslovensko - italijanska meja.

DOKUMENTI O DIVJASTVU V TRSTU.

LDU Beograd, 20. julija. Vlada je dobila iz Ljubljane celo zbirko zelo interesantnih dokumentov o italijanskem barbarstvu v Trstu. Jugoslovenci v Trstu so že izročili tamšnjemu ameriškemu konzulu memorandum o uničevanju naše imovine s strani Italijanov.

ŽELJE ROMUNSKIH BANACANOV.

LDU Beograd, 20. julija. V Beograd je dospela deputacija iz Banata in izročila predsedniku vlade in ministru za zunanje posle memorandum, s katerim zahteva, da se

vrne naši državi 73 občin, ki so bile prisojene Rumuniji. Memorandum je podprt z dokumenti, iz katerih se vidi, da je v teh občinah petkrat več Srbov, kakor Rumunov. V deputaciji je 56 uglednih oseb, med katerimi je razen Srbov tudi več Mađarov, Nemcev in trije Rumuni.

KAKO POROČAJO ITALIJANI.

LDU Zagreb, 21. julija. Zagrebška brezlična postaja na Griču je danes prestregla brezlično brzjavko, namenjeno iz Rima preko Budimpešte za Varšavo, ki je značilna za italijansko obveščanje inozemstva. Brzjavka se glasi: »Dne 13. julija je v Trstu vsled izizivanja jugoslovenskih elementov prišlo do hudih spopadov in do požara v hotelu »Balkan«, kjer so Jugoslovenci bili nakopičili mnogo municije in eksplozivnih snovi. Napad se je izvršil tudi na hišo Klamovi (?) Markovića, dočim Jugoslovenci trdijo, da je bil napaden konzularni urad. Še isti večer je bil vzpostavljen popolni mir. Do enakih spopadov je prišlo tudi v Pulju in na Reki, pa povsod radi izizivanja Jugoslovenov. Poročila jugoslovenskih listov, ki prinašajo članke o dogodkih v Trstu, na Reki in v Pulju, so tendenciozna in neresnična.«

(Opomba LDU: Jasna je poverljivost takega poročila v svrhu, da se Italija opraviči pred evropsko javnostjo, da so se izvršila tako hladnokrvna taka grozodejstva proti Jugoslovenom, ne da bi državna oblast štela osebo varnost in imetje. Po mnogih poročilih očitno je v priči, ki so dogajali, da je prva bomba padla iz sosednje hiše ravnateljstva državnih železnic, in sicer iz zadnjega okna v tretjem nadstropju in ne iz Narodnega doma in ki so nadalje videli, da so Italijani nosili bombe v Narodni dom, po nadaljnjih ugotovitvah, da so bili italijanski vandalizmi že davno pripravljeni in dobro organizirani in da so se upoštevanja začela v uradu jugoslovenskega delegata Markovića, preden so demonstranti prišli pred Narodni dom, je tendenca takega poročanja prozorna.)

ODDAJA PREMOŽENJA V AVSTRIJI.

LDU Dunaj, 21. julija. (DKU) Narodna skupščina je na današnji seji, ki je trajala pozno v noč, sprejela zakon o oddaji premoženja in izjemni zakon o vojnem posojilu v drugem in tretjem branju. Na željo reparacijske komisije se je v paragrafu 89. predloge o oddaji premoženja sprejela klavzula, ki se glasi: Določbe tega zakona se smejo samo v toliko uporabljati, v kolikor ne nasprotujejo z obveznostmi, ki izhajajo iz državne pogodbe s saintgermanske in iz note reparacijske komisije z dne 21. maja 1920 glede predujmov za Avstrijo. Državni tajnik za finance more z izvršilnimi nakazili izdati potrebne odredbe. Državni tajnik je potem po nalogu reparacijske komisije izjavil, da ona ne namerava dohodkov premoženjske oddaje porabiti za reparacijske svrhe in da se strinja s smotrom premoženjske oddaje, kakor je izražen v § 1.

BOJ ZA JEDRENJE.

LDU Washington, 21. julija. — (DKU Brezlično) »Associated Press« poroča iz Carigrada, da se je dne 19. julija pričel boj za Jedrenje (Odrin). Uporabljajo se težki topovi. Jedrenje brani 10.000 Turkov.

NEMČIJA PROTI AVSTRIJI ZARADI BELE KUNA.

LDU Dunaj, 22. julija. (ČTU) Belo Kuno bodo iz Svinemunda poslali zopet nazaj v Avstrijo.

Berlin, 21. julija. Avstrijski brzjavni in korespondenčni urad je razširil vest, da je bil Bela Kun z več spremljevalci odpeljan v Nemčijo. Ker je nemška vlada na vprašanje avstrijskega poslanika v Berlinu izrecno izjavila, da se njeno dovoljenje nanaša le na transport vojni ujetnikov in da načeloma ne more dopustiti, da bi se transportu priključile druge osebe, zlasti politični priganjanci, so morali transport v Stettinu zadržati. Transport se vrača. Nemška vlada obžaluje, da se je vsled postopanja avstrijske vlade zakasnil povratek ruskih ujetnikov. Delovala bo na kar najhitrejši povratek vojnih ujetnikov, kakor hitro avstrijska vlada dokaže, da bo novi transport sestavljen po dogovoru.

TRI DNI HODA OD NEMŠKE MEJE!

LDU Berlin, 21. julija. (DKU — Wolff) Na včerajšnji seji državno-zborskega odbora za zunanje poste je razmotrilav socialno demokratski poslanec Bernstein prodiranje boljševikov na Poljskem. Zunanji minister dr. Simon je izjavil, da je boljševiška armada tri dni hoda oddaljena od nemške meje. Nemčija je izjavila svojo popolno nevtralnost v rusko-poljski vojni. Za varstvo mejnih do-

ločb proti nevarnostim, omenjenim po Bernsteinu, so že izdane skrbne odredbe.

POLJSKO - BOLJŠEVIŠKA VOJNA
LDU Dunaj, 22. julija. (ČTU) Na Poljskem se je sestavil kabinet. Čegar glavna naloga je obramba domovine in v katerem so zastopane vse stranke, tudi socialisti. Novi predsednik je član poljske ljudske stranke.

LDU Dunaj, 22. julija. (ČTU) — Kakor poroča »Mittagpost«, je izjavil neki ententni diplomat, da sta se Anglija in Francija sporazumeli glede odposiljativ čet na poljsko boljševiške, kamor odpeljeta večje število čet, večinoma kolonijalnih.

LDU Dunaj, 22. julija. (ČTU) — »Frankfurter Zeitung« poroča, da odklanja ruska boljševiška vlada vsaka pogajanja. Premirje je izključeno in se boji nadaljujejo. Boljševiki stojijo ob meji Vzhodne Prusije. Nemčija je meje zasedla z vojaštvom.

LDU Dunaj, 22. julija. (ČTU) — Danes je došel na Dunaj zastopnik sovjetske Rusije dr. Varšavski.

ANGLIJA BO PODPIRALA POLJSKO.

LDU London, 22. julija. K odgovoru sovjetske vlade na noto angleške vlade je Lloyd George izjavil, da je Anglija obvezana Poljsko podpirati, ako ji kdo napade na njenem ozemlju, in sicer po mirovni pogodbi, iz lastnih interesov ter v imenu interesov vse Evrope in vsega sveta.

BOLJŠEVIKI V GALICIJI.

LDU Moskva, 22. julija. (DKU Brezlično) Vojno poročilo od 21. t. m.: V smeri proti Grodnu uspešno napredujemo. Zavzeli smo Olitto, Mereč in Marzinkanz. Dalje smo zasedli Radun in Dubiče. Juzo-padno od Lide se vrše ob Lebedi sriditi boji. Pri Novogrodsku smo prekoračili Njemen v širini 20 vrst. Sovražnik je Novogrodek že izpraznil. Dne 19. julija smo po hudih bojih osvojili železniški križišč Baranavič in Luninec. Pri Dubnu smo zlomili sovražnikov napad in vrgli sovražnika proti juzo-padnu. Ob Zbruku smo porazili sovražnika pri Woločsku in Husiatynu in jeli prodirati po galiskih tleh. Na Krimu tu in tam boji. Sovražniške čete, ki so se izkrcale pri Taganrogu, so bile zavrnjene. Kakihi 30 vrst severno od Taganroga se vrše boji.

KJE JE RESNICA?

LDU Moskva, 22. julija. (DKU Brezlično) Finske in švedske vesti o zmagi generala Wrangla so popolnoma izmišljene. General se je pred nekaterimi dnevi pod zaščito in s podporo angleških čet izkrcal pri Taganrogu. Ker je tedaj sovjetska vlada večino svojih čet vrgla na poljsko fronto, se mu je posrečilo, da je prodrl kakehi 80 km od Oriehova. Tam so ga zavrnili. Del njegovih čet je pobegnil proti jugu, drugi proti severu, kjer ga bodo, odrezanega od pomoči, kmalu obkolili.

LJENINOVU UPLI.

LDU Dunaj, 22. julija. (DKU) Kakor doznava »Neue Freie Presse« iz Moskve, je Ljening naglašal v govoru pred novo izvoljenimi sovjeti, da Rusija po porazu Poljske ne namerava nadaljevati vojne, ker se bo svetovna revolucija sedaj širila iz Indije.

BOLJŠEVIŠKI PROGLAS.

LDU Moskva, 22. julija. (DKU Brezlično) Drugi kongres komunistične internacionale je izdal na proletariatu vsega sveta nastopni proglas: Drugi svetovni kongres komunistične internacionale se zbira v trenutku, ko doprinaša rdeča armada ruskih delavcev in kmetov proti bogardistični Poljski in proti kapitalističnim akcijam ogromne žrtve. Ruski delavci in kmetje so sprejeli boj proti Poljski, da jo tako porazijo, kakor so porazili armade generalov Judeniča, Kolčaka in Djenikina. Poljski kapitalisti so častni mir sovjetske Rusije odklonili in vrgli proti Rusiji svojo armado, ki stoji sedaj pred razsulo. Poljski mogotci in kapitalisti kličejo vsemu svetu, da je Poljska v nevarnosti in prosijo ves svet za pomoč. Rusija je priznala neodvisnost Poljske žp v brest-litovskem miru. Bila je pripravljena celo s poljskimi kapitalisti skleniti mir. Ako tedaj poljski delavci in kmetje vsprko prodiranja rdečih čet pridobe moč, bo to lažje tudi delavstvu po drugih deželah. Delavci in kmetje, ne pustite nobenega vlaka, nobenega parnika, ki je namenjen za Poljsko! Proglas zaključuje živio-klic na sovjetsko Poljsko.

VSTAJA V MEZOPOTAMIJI.

LDU London, 21. julija. (DKU — Brezlično) Vstaja Arabcev ob spodnjem Evfratu se razširila, vendar ne presega srednjega dela reke. Posadka še ni oteta; oskrbnice jo z letali. Izgube Arabcev so jako velike. Angleži so po izbruhu sovražnosti dne 2. julija izgubili 400 mrtvih in ranje-

lih. Vojni minister Churchill je včeraj v spodnji zbornici izjavil, da bodo

poslana znatna ojačenja iz Indije v Mezopotamijo.

Politične vesti.

— »Slovenčev« demontaji. »Slovenec« danes najodločneje demontira naše včerajšnje poročilo, po katerem je g. Vesnić brez prave opore v radikalnem klubu in vsled tega brez odporne sile napram g. Protiču. Medtem je pred 14 dnevi sam v posebni brzjavki iz Beograda konstatiral, kako slab je g. Vesnić in kako nima v parlamentarni Zjednici nikake zaslombe. Takrat seveda »Slovenec« še ni smatral za oportuno, da brani g. Vesnića.

— Vladna kriza. LDU Zagreb, 22. julija. »Novosti« poročajo iz Beograda, da bo ministriški predsednik dr. Vesnić izdal komunique, v katerem bo navedel razloge, zakaj je podal demisijo. V komuniketu bo navedel tudi nekatere pritožbe proti gotovim poslancem in ministrom. Isti list prinaša informacije, da so vsi klubi ostali nepopustljivi v svojih zahtevah. Ako se bo hotelo doseči čimprejše volitve, bo treba pred sestavo kabineta doseči sporazum v vseh spornih vprašanjih in skleniti poseben pismen dogovor. Z ozirom na to je malo verjetno, da bo kmalu došlo do rešitve krize.

— »Jutranji list« poroča iz Beograda, da so bili snoči na dvoru ministri dr. Vesnić, dr. Krizman in dr. Korosec. Ako se ne bo v najkrajšem času dosegel sporazum, sodijo, da bo novo vlado sestavila politična skupina, ki bi imela nalogo, izvesti volitve. V političnih krogih sodijo, da bi se na ta način razmere hitro konsolidirale, kar bi bilo potrebno radi zunanjega položaja. — »Obzor« poroča iz Beograda: Ako bi se ustvaril drugi kabinet dr. Vesnića, bi ostala dosedanja razdelitev ministrskih listnic. Stranke bi obdržale dosedanje število ministrskih listnic. Izvršile bi se edino nekatere osebne izpremembe. »Hrvat« pa javlja, da je bil minister Protić v avdijenci pri regentu in da je izjavil, da je tudi sam za koncentracijo, toda pod pogojem, da ministrstvene stranke glasujejo za člen 15. volilnega zakona, kakor ga je sprejel parlamentarni odbor. »Narodni klub« je pri svojih posvetovanjih glede sestave nove vlade določil za svoje delegate pri pogajanjih dr. Lorkovića, dr. Drinkovića in Cezarja Akaića.

— Dr. Vesnić sestavi novo vlado. LDU Beograd, 22. julija. Potem ako je predvčerajšnjim sprejel podpredsednika narodnega predstavništva dr. Ribarja in včeraj načelnika dveh večjih političnih skupin, Protiča in Davidovića, je regent prestolonaslednik Aleksander pozval snoči k sebi ministrskega predsednika dr. Vesnića ter mu poveril nalogo, da sestavi novo vlado. Dr. Vesnić je imel včeraj zjutraj daljše posvetovanje z Davidovičem, s katerim je izmenjal misli o političnem po-

ložitju, pri čemer se je izrazila želja, da bi se v najkrajšem času sestavila nova vlada ter obenem določil tudi njen program. Pogajanja se bodo nadaljevala zopet jutri zjutraj, ko bosta oba izmenjala misli s svojimi političnimi prijatelji.

— Avdijence demokratskih ministrov pri regentu. Beograd, 22. julija. Včeraj popoldne sta bila pri regentu v avdijenci v vinogradu na Topčiderskem brdu šefa demokratske stranke Svetozar Pribićević in Ljuba Davidović. Avdijenca je trajala nad 1 uro in sta se oba ministra po končani avdijenci napotila takoj v demokratski klub. — Včeraj večerji sta bila zovzvana v avdijenco ministra dr. Krizman in dr. Kukevca ter predsednik narodnega predstavništva dr. Ribar.

— Radikalci in dr. Vesnić. Beograd, 22. julija. Radikalci so imeli včeraj sejo, na kateri se je kazalo, da bo mislija dr. Vesnića za sestavo novega koncentracijskega kabineta ravno pri njih, njegovih lastnih pristaših naletela na največje težkoče.

— Vesnićeva mislija po radikalnih domnevanjih ne bo uspeša. Beograd, 22. julija. Radikalci trosojo po svojih agentih po mestu vest, da dr. Vesnić njegova akcija za sestavo novega kabineta ne bo uspeša.

— Demokrati za koncentracijo. Beograd, 22. julija. Kakor se zatrjuje v političnih krogih, so demokrati za sestavo nove koncentracijske vlade, a samo pod pogojem, da se lojalno izvrši sporazum, ki je bil sklenjen med strankami, ko je dr. Vesnić sestavljal sedanjo koncentracijsko vlado.

— Dr. Ninčič toži. LDU Beograd, 22. julija. Dr. Momčilo Ninčič, minister za trgovino in industrijo, je vložil tožbo proti beogradskemu listu »Republika« radi vesti, da je dr. Ninčič zakrivil tihotapstvo s sladkorjem, ko se je vračal s sokolskega zleta v Pragi.

— O pasivni volilni pravici uradnikov. LDU Beograd, 22. julija. V posameznih parlamentarnih skupinah obstoji mnenje, da bi bilo treba pasivno volilno pravico priznati tudi učiteljem, ako se v gotovem primeru ne odvzame ta pravica vsem državnim uradnikom. Posamezniki so mnenja, naj bi državnim uradnikom, ki nimajo pasivne volilne pravice, zaračunali poslanska leta v redno službeno dobo.

— Naš odpravniki poslov na Dunaju. LDU Beograd, 22. julija. Odpravnik poslov naše vlade na Dunaju g. Miroslav Tonković je odpotoval na svoje mesto.

Iz naše kraljevine.

Minister financ odpotoval v Rogasko Slatino. Beograd, 22. julija. Minister financ Kosta Stojanović je takoj po dani demisiji vlade odpotoval v Rogasko Slatino, kjer se nahaja njegova obitelj.

— Železnica Užice - Nikšić. LDU Beograd, 22. julija. V spremstvu inženjerja Kuzmanovića je odpotovala v Užice komisija ameriških inženjerjev, ki bo preučila ozemlje med Vsegradom in Nikšićem, na katerem se bo gradila železnica, ki bo vezala Črno goro z ostalimi železnicami.

— IV. medzavezniška konferenca za proučevanje vprašanj, tičečih se vojnih invalidov, bo letos v Bruslju (Belgija) od 19. do 25. septembra. Kraljevina SHS je

na to konferenco oficijelno vabljena. Predmet konference bodo razprave o invalidnih zadevah, zlasti o odškodninah, nameršnih, razmere med zdravimi in invalidnimi delavci, invalidske organizacije, mednarodno varstvo invalidov in tuberkulozni invalidi. Posebno važnost bo imela razprava in razstava delavnih pretez in mehaničnih pripomočkov za delo. Ministrstvo za socialno politiko vabi na to konferenco vse, ki bi se hoteli te konference udeležiti morebiti s kako razpravo ali predlogom ali tamkaj razstaviti kak mehanični pripomoček za invalide. Priglasitev je potrebna do 24. julija 1920. Priglasje sprejema in vsa poljasna daje za Slovenijo poverjenstvo za socialno skrbstvo, invalidski oddelek v Ljubljani.

Odlikovanje za hrabrost na koroški fronti.

V priznanje hrabrega vedenja v laskih borbah na Koroškem so bili odlikovani: Z zlato medaljo za požrtvovalno službo naredn. Drago Ahaić in Fran Makovec, vojaki; Joško Kikelj, Josip Ahac, Janko Terček in Josip Mulej; z zlato medaljo za hrabrost: naredniki: Mirko Ogrizek, Ernest Turk, Fran Seneković, Janko Colman, Karol Pangeršič in Rudolf Ahaić; s srebrno medaljo za hrabrost: naredniki: Slavko Hudales, Jakob Šmid in Vinko Primožić; kaplarji: Josip Potočnik, Fran Černe in Fran Mavrič; vojaki: Lovro Humer, Josip Rehar, Ivan Gradisar, Vaelav Brioncelj, Jakob Cegnar, Rok Vargel, Martin Erzar, Fran Vojvoda in Pavel Klementić; s srebrno medaljo za požrtvovalno službo: narednik Michael Vernik; z zlato medaljo za požrtvovalno službo naredniki: brzojavnega bataljona: Josip Sosenek, Zopar Frank, Viktor Povše, Ivan Vriak, Fran Sajovic, Edo Kristan, Josip Kikelj in Emil Perdič; vojaki: Rupert Milač, Rudolf Vrančar in Joško Znidaršič; z zlato medaljo za hrabrost: vojaki: Filip Fatur, Josip Vidović, Anton Skuhala, Ivan Zolger, Josip Sterniša, Fran Deisinger in Michael Škrabelj; narednika Dragomir Arambašić in Fran Tavčar;

z zlato medaljo za požrtvovalno službo podnarednik Zvonimir Čampa; s srebrnim vojaškim redom Karagorgjeve zvezde z meč vojak Fran Zarič; z zlato medaljo za hrabrost vojak Lovro Kapeler; z zlato medaljo za hrabrost kaplarji: Vinko Gostinčar, Alojzij Bršnjak in Tomo Mihaljič; naredniki, odnosno podnaredniki: Božidar Nikolić, Živojin Vavnojić, Dragoljub Pavlović, Života Gujević, Rado Obradović in Josip Tur; vojaki: Stanko Kastelic, Ljose Janša, Fran Marolt, Radivoj Rakić, Cvetko Živanović, Života Terzić, Vinko Rogić, Josip Milčić in Stanko Janić; z zlato medaljo: naredniki: Ivan Hiris, Peter Červ in Janko Resman; s srebrno medaljo za hrabrost vojaki: Drago Debeljak, Josip Jabornik, Jakob Frelj, Fran Pančur in Alojzij Kunštek; z zlato medaljo za hrabrost narednik Fran Derenda, kaplar Rudolf Dobnik, vojak Jakob Konrad, s srebrno medaljo za hrabrost naredniki: Ferdo Pristovšek, Anton Kuder, Stefan Vavpotič, Ivan Šumelj, Viktor Špes, Fran Fijaš, Fran Jezel in Albert Medved; kaplarji Jakob Gašček, Stefan Gračnar, in Anton Kranjc; vojaki: Ivan Padernik, Fran Vidmar, Anton Bračun, Fran Kunšek in Fran Veternik.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. julija 1920.

— Poverjenstvo za pravosodstvo azilira za Orle. Poverjenstvo za pravosodstvo v Ljubljani je razposlalo sodiščem v Sloveniji okrožnico, v kateri odreja, da se priznava pravica do tridnevnega dopusta vsem onim sodnikom in uradnikom, ki bi se hoteli udeležiti — Orlovskega tabora v Mariboru. To je mena edino delo, ki ga je izvršil poverjenik za pravosodstvo Fon, odkar je zase-

del to mesto. Gospod poverjenik je tako preobložen z drugimi posli, da je svojemu resoru moral posvetiti samo kakih sedem dni, dasi opravlja svojo novo službo že par mesecev. Radi bi vedeli, ako ve za te dopuste g. pravosodni minister.

— Kakor smo rekli! Pred tedni smo sredi urnebesnih slavnostev na letošnje našo žetev svarili našo vlado in našo javnost, naj se ne da

zavesti po pretranih poročilih o letini. Kakor lani osorej so tudi letos špekulantje in izvozničarji vseh vrst uprizorili zistematično briljantno poročanje o letini, ki nas bo baje udušila same obilnosti. Vse to je preračunjeno v ta namen, da vlada popusti in da da brezvestnim slobodotrčcem kar moč proste roke. Ta gospoda igra v Beogradu precej odprto igro. Njih geslo je: Zarada ali po naše zaslužek! Konsumentje so jim deveta briga. Zarada, to je prvo. Dobrobiti splošnosti, to je postranska stvar. Zanesljive in resne ocene naše žetve ni, sploh ni potrebnega pregleda o zalozah in pridelku. Sedaj so kričali o bohotni obilici, da razbremenje trg. Ko se znebe skrbi starih, mesece prikrivanih in zadrževanih zaloz, se bode zopet začelo običajno zadrževanje novega blaga in cene bodo rasle. Cene pri nas sploh niso tako odnehale kakor bi morale. Pa komaj se je prebivalstvo oddahnilo, že prihajajo s Hrvatske zopet vesti, da žito in brašno skače v ceni. Morda je vzrok poročilo o svobodnem izvozu 40.000 vagonov koruze. Pri celi kalkulaciji za preskrbo prebivalstva s kruhom treba tudi malo misliti na stanje naših železnic in na prevozno možnost. Na vsak način pa je možem, ki imajo krmilo v rokah, treba nelzorosno voditi račun o potrebi preskrbe domačega prebivalstva po sprejemljivih cenah. Če stokajo in mijavkajo tiho organizirani oderuhi, ne dajte se omečiti po krivem usmiljenju. Za pametne ljudi je »tafelmizika«, če zoprni špekulantje vekajo o grozečih izgubah. Imamo smisla za gospodarske potrebe, nimamo pa umevanja za krvosesne nakane organiziranih in neorganiziranih oderuhov. Se enkrat: Ne zaupajte živo pobarvanim poročilom o letini.

— Občinski odbor v Žužemberku. Pišejo nam: Do novejšega časa je županoval v Žužemberku znani g. Vehovec. Po njegovem odstopu je prevzel mesto župana g. Josip Stupica. Dne 4. junija letos pa je sklical g. Stupica sejo občinskega odbora na dan 7. junija. Med sejo je podal kratkotalo izjavo, da odlaga županovo mesto. Navzoči odborniki so to njegovo izjavo takoj sprejeli na znanje in tudi na mestu izvršili volitev novega župana, obenem pa tudi županovega namestnika in prvega občinskega svetovca. Interesantno je, da je odložil županstvo g. Stupica z utemeljitvijo, da je bolehen in zaradi tega ne more vršiti posla dalje. Pri seji je bil navzoč znani gospod Vehovec, in tega so izvolili za bodočega župana. In glej čudo, za njegovega namestnika in prvega občinskega svetovca pa so izvolili odstopivšega g. Stupico. Proti taki volitvi župana so se pritožili. Okrajno zbiranje je volitev razveljavilo. Pri vsem je interesantno zraven tega dejstvo, da je bila določena na 23. junija prizivna razprava v procesu bivšega župana Vehovca proti notarju Carli. Proces je javnost zanimal in jo bo še zanimal. Notar Carli je bil namreč oproščen, ker je sodnija v prvi instanci priznala notarju Carliju, da je vse obdolžitve proti Vehovcu takoj slajno dokazal, kakor morda se še ni zgodilo v nobenem procesu. Vehovčeva armada je napela vse sile, da bi v prizivni instanci zmazala proti notarju Carliju, odklonila referenta z motivacijo, da je pristaš demokratske stranke in se že naprej veselila zmag. Tudi notar Carli ni držal rok križem. Rezultat razpisane prizivne razprave je bil ta, da je Carli odklonil novomeško sodišče in zahteval delegacijo ljubljanskega sodišča, kar je dosegel. Časovno se manever izvolitve Vehovca za župana tako ujema z dogodki te zantimive pravde, da se nihče ne more ubraniti sklepa, da je oboje v zvezi. O končni rešitvi obeh bitk bomo svojčas poročali.

— Dementi o bombah. Ljubljanski dopisni urad je z uradne strani pooblaščen, da kategorično demontira vest raznih italijanskih listov, ki jo je po listu »L' Era Nuova« posnel 20. t. m. tudi »Slovenski Narod«, češ da je v Logatcu financa ustavila tri železniške vagonne, naslovljene na hotel Balkan v Trstu in katerih vsebina je bila označena kot hišne potreščine in zdravilne rastline, ter da je te vagonne financa odprla in konstatirala, da sta dva vagona polna dinamitnih bomb in municijskih zabojev.

— Italijanska strahopetnost. Iz Idrije, Logatca in Postojne prinašajo potniki vesti, da dovažajo vojaki ondi velike množine orožja in municije, ker se neznansko boje jugoslovenskih straž.

— Dr. Josip Wilfan, predsednik tržaškega političnega društva »Edinost«, je včeraj zvečer 22. t. m. dospel v Ljubljano z Dunaja, kjer je bil val zadnji čas radi bolezn svoje hčerke.

— **Popis vsega prebivalstva v Ljubljani** je pred kratkim odredilo policijsko ravnanje. O rezultatu tega popisa pa ne pride nič v javnost! Zakaj ne? Saj celotno število naj bi se objavilo, četudi morda ni popolno. Seveda je med temi »prebivalci« brezdvomno par stotin tudi takih, ki bi jim vlada in policija morali izdati »vezano maršruto« čez demarkacijsko črto — proti severu, še bolj pa proti — jugu!

— **Za vladnega komisarja** pri Mestni hranilnici v Celju je vlada imenovala lekarnarja Vojko Arkota v Celju namesto dosedanjega komisarja dr. Kuvovca, ki je to mesto odložil, ko je bil imenovan za ministra.

— **Carinski urad** v Celju je nastanjen v Mestni hranilnici, skladišče pa ima v hotelu Union. Carinarja je začela poslovati 21. julija.

— **Koroški odbor** za sodni okraj Vranksko priredi v nedeljo dne 8. avgusta leta 1920 na vrtu gostilne »Slovan« veliko ljudsko veselico. Tem potom vabimo vsa politična in kulturna društva, prihitite v naš gorski kraj in ozirajte se na našo prireditev. — »Koroška kliča na pomoč«.

— **Ukinjenje poštne nab. Leše in razširjenje selske službe pri pošt-nem uradu Brezje.** Z dnem 31. julija 1920 se ukine poštna nabiralnica Leše ter razširi pri kr. pošt-nem uradu Brezje s 1. avgustom t. l. dostavljajo poštni pošiljatev po selskem pismonoši še na sledeče vasi: Leše, Visočje, Vadiče. Dostavljanje v Lešah se bo vršilo vsak dan razun nedelje, v Visočah in Vadičah ob ponedeljkih, sredi in petkih.

— **Iz Hrastnika** nam pišejo: Po Hrastniku se je te dni pobiralo za Koroško ter je došel nabiralec tudi k steklarnškemu uradniku Hiltiju. Vzel temu, da dela steklarna milijonske dobičke po Jugoslaviji, je možakar odklonil podporo z besedami: Ich gebe nichts, ich bin ein Deutscher! Kaj pravi g. vladni nadzor-nik Dejak k takemu postopanju steklarnških voditeljev, smo jako radovedni! Sicer pa ne nameravamo z našim člankom ničesar več, kakor — umiti svoje roke. Gotovi gospodje so namreč na strani teh »rodoljubov« in se niti najmanj ne ozirajo na naše želje in zahteve.

— **Za »Gospodarski Zvon«** so nabrale učence 3., 4. in 5. razreda ljudske šole v liceju 6188 K. Prisrčno hvala nežnim nabiralkam, ki naj bi našle mnogo posnemalk.

— **O podražanju premoga** je izdala vlada to-le pojasnilo: Trboveljska premogokopna družba je predložila deželni vladi nove prodajne cene za premog. Družba zviša za tono od 368 K na 523 K 45 vin., torej za 155 kron 45 vin. pri toni, to je cena za debeli premog. Drobnji premog bo po 495 K 45 vin. tona. Ker je nujno potrebno, da se v naši državi — kakor se to vrši tudi drugod po svetu — produkcija premoga, kolikor je mogoče, zviša, bo investira trboveljska premogokopna družba letos v svoj obrat 100.000.000 K. Zato pa zahteva, da se od tega kapitala »računa 43.000.000 K v prodajno ceno premoga. Če bi družba ne investirala vsega omenjenega kapitala, se bo določila pri kontroli kalkulacije koncem leta tangenta, ki se sme računati v prodajno ceno na 48 odstotkov faktično investiranega kapitala. Akcijska družba se je izrekla pripravljena, da prenese tekom dveh mesecev svoje knjigovodstvo z Dunaja v Ljubljano in takrat bo omogočena redna kontrola. Zvišanje cen premogu je v primeri s cenami v drugih državah nizko (v Avstriji in na Češkem stane na primer tona manjvrednega premoga kakor je naš 700 do 800 jugoslovenskih kron). Trboveljska družba se zavezuje, da bo oddajala aprovizacije za reževe in dobredelnim zavodom letno okroglih 1000 vagonov po 4000 K (zvišanje bo tukaj znašalo 30 K pri toni). Železniški deputat (samec 100 kg, oženjen 300 kg mesečno) je le neznatno zvišan glede cene, in sicer za samca za 15 K, za oženjenega 45 K na mesec. Zvišanje teh cen je mogla deželna vlada že z ozirom na ministrsko naredbo glede proste trgovine z dne 18. marca leta 1919 le na znanje vzeti. (K zadevi se samoumevno še povrnemo. Ured.)

— **K članku »Neznosne razmere v orožništvu«** šte. od 11. julija 1920. Prejeli smo: Pisatelju omenjenega članka se vsi orožniki za njegov trud iskreno zahvaljujejo. On se ni spuščal v detaile, ampak je v splošnem orisal žalostne grotne razmere orožništva. K temu si dovolimo še priložiti, da ni orožnik samo naš slabše plačan, ampak da je primoran svojo skromno plačo še v interes države potrošiti. Brezdvomno. 1. Orožniki so prešli v avgustu leta 1919 nekaj obleke: večina je bila iz raševine, enaka oni, kakor jo nosijo kaznienci v hudi zimi. Seveda so si poedini orožniki z zameno pomagali, ker drugače bi v tej čarobni obleki

eskimov, zvezani s težko opremo, v vročini pocepali, in če bi nosili še prežete čevlje, bi se pomnožilo število državnih invalidov. Čeravno so ti trpin pri izmenjavi raševine doplačevali lastne prihranke, da se vzdržijo v sposobnosti za službo, so vendar morali, ne da je država trpeča škoda, zamenjane predmete plačati. 2. Orožnik je primoran iz lastnih sredstev za nabavo potrebnega pisarniškega materiala skrbeti. Vsem času po preobratu znaša plačal toliko, da še za 2 meseca ne bi zadostovalo. Zadnjikrat so dobne postaje po 25 kron in to že v mesecu marcu 1920. 3. Vzdrževanje reda in čistobe v orožniških vojašnicah se vrši na škodo orožnikov, medtem ko je popreč država prispevala znaten del k izdatkom. 4. Pri vzdrževanju javnega reda, miru in varnosti se mnogokrat pripeti, da orožnik čez navadni čas v zunanji službi ostane. Pri takih prilikah mora orožnik stradati ali pa nehoti za drago prehrano v gostilni skrbeti. O krivdi ne bomo razmotrivali, prizadeti orožniški komandant, intendant, brigadni intendant, brigadni blaginjin in komandant brigade si krivdo zaradi teh razmer lahko razdele sami. Orožniški častnik, ki že itak dobiva brigadni plačo in dnevno še povrh 20–25 din. dnevnice, dobi pri potovanju še nadaljnjih 20–25 din.; on torej lahko plačo prihrani in 160 do 200 K dnevno se izda, orožniku stoji pa v cellem 16 kron na razpolago. — Kar več izda, mu starši posodijo oziroma žena. To se imenuje demokratsko. Prosim Vas torej narodni poslanci Slovenije, zanimajte se za naš obstoj. Mislimo, čeravno nas ne ljubi posamezni, smo vendar v splošnem več kakor potrebni za neovirano vršitev naših uradov in da se njih odloki in t. d. tudi izvrše.

— **Pet ustanov** po 80 K ima magistrat oddati revnim domačim vdovam. Podrobnosti glej v razpisu, ki je nalepljen na magistratu in razglašen po farah.

— **Iz Spodnje Šiške** nam prihajajo pritožbe, da se tam silno nemškutari. V tem oziru se odlikuje zlasti neka gospa S—i, ki si drzne izzavesti celo na javni cesti mirno mimo idoč Slovence s svojo pokvarjeno nemščino. Prihodnjič bomo nemškutarje in nemškutarice imenoma navedli in jih postavili na sramoto in na magistratu in razglašen po farah.

— **Na Obir!** Prijateljem Koroške priporočamo prav posebno obisk najlepše razgledne točke v Karavanah — Obirja (2141 m). Doslej je bil Obir Slovincem izven Koroške malo znan, zdaj pa spozna ljubitelji Koroške ravno raz Obirja najbolj lepo to Koroške. Na Obirju je udobna planinska kočica s popolno oskrbo in čednimi sobami za prenočišče. Dohod je tako lahek, da ga zmaga vsakdo. Najbolj priporočljiv je iz Železne Kaple ali po Jovanovi stezi (4 ure) ali čez Pogancevo planino (Obirsko) ali čez Šeflarco; še skoro prijetnejši je pot iz Boroveli na Sele (2 in pol ure) in od tu na vrh (3 in pol ure). Poset iz Ljubljane je najlažji čez Kranj — Jezersko — Žel. Kapla na Obir; sesto pa na Sele — Borovlje. Razgled je čaroben in zelo razsežen. »Gospodarski Zvon«.

— **Za puškarje in nožarje.** Uprava vojnotehničnega zavoda v Kragujevcu odpira petmesečni kurs za puškarje in izdelovalce družica orožja. V ta kurs se sprejme 50 mladih kvalificiranih delavcev puškarjev, strugarjev in sablarskih nožarjev. Pogoji za sprejem so dokaz o kvalifikaciji, državljanstvo, starost od 21 do 38 let. Kurs traja 5 mesecev ter se konča z izpitom. Za čas kursa prejemajo delavci dnevnic po 25 dinarjev, oženjeni še dodatno za člane rodbine. Kdor dovrši kurs, se mora obvezati, da sprejme službo polkovnega puškarja z začetno plačo 2000 dinarjev letno, tako dolgo, da se izprizni kako mesto, pa smejo kursoristi ostati v delu pri upravi vojnotehničnega zavoda. Kurs se prične s 1. avgustom. Prošnje je poslati upravniku drugega oddelka uprave vojnotehničnega zavoda do 30. julija 1920.

— **Suša na polju** je po Gorenjskem in Dolenjskem, zlasti po peščenih krajih že precej občutna. Nekateri poljski pridelki bi nujno potrebovali močje. Prognoza napoveduje dež za bližnje dni.

— **Izpušite Ljubljano!** Prebivalci ob Ljubljani tožijo, da prihaja iz reke v sedanjih vročini podnevi in zlasti ponoči neznosen smrad. Vsi kanali so odprti, gladina vode jih ne dosega, fekalije se počasi cede v strugo ter povzročajo seveda izhlapevanja, ki so skrajno neprijetni. Hiše ob strugi ne morejo odprati oken, ako nočejo, da smrdi po stanovanjih kakor tik stranišč. Tako je bivanje ob Ljubljani resnična muka. A lahko se odpravi, ako se izpusti voda v strugo ter se odpre zažvornica vsaj za nekaj ur! Ali na to

ne mislijo gospodje? Ali je treba res vedno drezati?

— **Tikja gnezda in brezsrčna mladina.** Policijske organe opozarjamo na razne odrasle fantane, ki stikajo po grmovju in drevmu za gnezdi, iz katerih pobirajo še negodne mlade ptičje. Kje je tudi »Društvo v varstvo živali«?

— **Za oslepele vojaške** je daroval veletrgovec gosp. Rafko Thaler iz Škofje Loke znesek 3200 kron kot preostanek za prodano »škofješko pogačo« na veselici na Koslerjevem vrtu. Za velik dar se v imeru slepcev zahvaljuje: Poverjeništvu za socialno skrb.

— **Končni račun cvetličnega dneva** dne 19. in 20. junija v prid Koroškem in prodaja zastavic itd., izkazuje kosmatih dohodkov 61.243 kron. Izdatkov je bilo 23.121 K 90 v, torej je čistega dohodka 38.121 K 10 vin. Na lepem uspehu bodi najlepša zahvala vsem sodelovalkam in vsem sodelovalcem ter vsemu občinstvu, ki je s svojo darežljivostjo pokazalo, da ima srce za svoje sobrate na Koroškem. — K. Likozar.

— **Poročnik v rez. Kranjc Franjo** naj se takoj javi z vsemi prejetimi dokumenti gosp. majorju Jakliču v pisarni ljubljanske naborne čete.

— **Sava požra.** V nedeljo 18. julija se je konalo v Savi pri Smedlntku več otrok brez vsega varstva. Naenkrat so zavpili: pomagajte! Poročnik hr. pp. št. 37 g. France Stenovec je čul vpitje ter tekel vnjočemu nasproti. V globoki kotlini se je v zadnjih kričih valjal na dnu Janez Govekar iz Dragočaine. 12. letni fant. G. poročnik se zažene v kotel ter reči že popolnoma onesveščeno žrtve. S pomočjo umetnega dihanja je spravil fanta zopet k zavesti in življenju. Otroku pa je izzavil, da se nič ne boji umreti v vodi. »ker je tako, da ni ne veš«.

— **Obstreli je 14. t. m.** z lovsko puško grof Schönborn iz Sevnice pri Mariboru 14 letno dekletce. Ker se baže ne gre za nesrečo, je državno pravdnštvo uvedlo proti grofu kazensko preiskavo. Grof Schönborn menda misli, da je še vedno v stari Avstriji, kjer je lahko nezakazovano hladil svojo jezo nad ubogo kmetsko paro. Zato se še sedaj prav rad poslužuje psokv »Windischer Hund« in sličnih. Upamo, da ga bo oblast podučila, da za takšno grofovsko oholost ni več mesta v Jugoslaviji.

— **Kavarna »Zvezda«.** Danes koncert od 20.30 do 23.30. — Vstop prost.

Kultura.

— **Razpis častnih nagrad.** Matica Slovenska je razpisala leta 1918. pet častnih nagrad in sicer: 3000 K za pri-povedni spis, ki mora biti po vsebini in obliki dovršeno in vseskozi umetniško delo. Obsega naj najmanj 10 tiskanih pol. — 3000 K za izvirno, vsem zahtevam dramske umetnosti ustrezajočo dramo, ki izpolni v gledališče en večer. — 3000 kron za najboljšo izvirno znanstveno delo, ki poglubi in razširi spoznavanje našega lastnega naroda bodisi njegove zgodovine, jezika, narodopisja, literature, umetnosti, geologije, favne, flore itd. Delo naj obsega najmanj 10 tiskanih pol in bodi zamišljeno kot samostojna knjiga. — 1500 kron za manjše izvirno delo znanstvene vsebine iz katerekoli stroke človeškega znanja, obsegajoče najmanj 5 tiskanih pol. Prednost imajo spisi, ki se pečajo s kulturno važnimi, splošno zanimivimi znanstvenimi problemi. — 1500 K za poljudno znanstven spis iz katerekoli stroke človeškega znanja. Spis naj obsega najmanj 10 tiskanih pol ter naj pregledno in v razumljivi obliki obdela širše, vsebinsko zaokroženo znanstveno polje, ki sodi v okvir splošne izobrazbe modernega človeka. Delo izide kot samostojna knjiga in naj je po možnosti opremljena z ilustracijami. — Če Matica ne prejme pri-povednega spisa ali drame, ki bi ustrezala navedenim pogojem, dobi pa popolnoma zavodljivo-joč krajši pripovedni spis, pravovrsto enodejanko ali dvodejanko, bo nagradila tako delo s sorazmerno manjšo nagrado. Vso nagrado pa prizna avtorju, ki pošlje popolnoma ustreza-zoče gradivo za en gledališki večer, na primer tri enodejanke, ali eno dvodejanko in eno enodejanko. — Matica utegne prejeti tudi rokopise, ki bi kot konkurenčna dela ne prišli v poštev, ki bi bili pa sicer sprejemljivi in vredni objave. Take spise bo Matica sprejemala in nagradila z običajnimi honorarji. Pisatelji prejmejo za častno nagradene konkurenčne spise tudi običajne honorarje. Svoje spise naj opremijo z gesli ali psevdonimi. Te psevdonime oziroma gesla naj napišejo na zaprte kurtve. V zaprtih kurtvah naj bodo njihova prava imena. Rok za vlaganje rokopisov poteče s koncem leta 1920. Na ta razpis opozarjamo slovenske književnike vnovič.

— **Anatole France: »Kuhinja pri Kraljici Gospi nožice«.** Poslovenil Oton Zupančič v Ljubljani 1920. Natisnila in založila Zvezna tiskarna. (»Narodna knjižnica«, snovi 19–23.) V. 9. 367 strani broš. 94 K, vez. 40 K. — Anatole France je brezdvomno eden najodličnejših sodobnih francoskih pisateljev. Svoj izredni dar samisliti se v čustvovanje in mišljenje ljudi minulih

vekov, da nastopajo časi in osebe pred našimi očmi v čudoviti plastiki in resničnosti, je posebno pokazal v romanu »Kuhinja pri Kraljici Gospi nožice«, ki ga odlikuje duhovitost in fin humor. Dejanje, ki se vrši okrog leta 1750. v Parizu, prepleta filozofična in verske refleksije, in pogovori nadvrse originalnega abbeja Ceignarda. Ta preučni abbe uganja najrazličnejše nerodnosti, ki niso prav nič v skladu z njegovim stanom; pri vsaki priliki dokazuje s spretnimi sofizmi eksistenco božjo, ter trečno veruje v pravilnost naukov katoliške cerkve pri vsi svoji lahkoviti naravi. O vsem tem nam pripoveduje v obliki memoarov njegov učenec Jakob Vrtirajenz z redko zgovornostjo. Poleg učenega abbeja se potika po svetu umazani, beraški in hoteljvi kapucin brat Angel s čipkarico Katarino. Kabalist in alkimist Astarae, hudobni žid Mezajid s krasno in življenja željno nečakino Jabelo, ter vitež Anquetil so osebe, kakoršne more ustvariti le francoski duh. — Redka umetnina je našla v O. Zupančiču mojstrskega prelagatelja.

Zdravstvo.

Zdravljenje malarije. V zalogi Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani je izšla brošura: dr. Ivan Matko, Osnovna navodila za zdravljenje malarije. Zdravstveni odsek je brošuro naročil za vse uradne zdravnike, priporočila jo pa z ozirom na širjenje malarije tudi vsem okroglim in praktičnim zdravnikom v Sloveniji. Cena 2 K 40 v.

Mariborska bolnica. Ministrstvo narodnega zdravlja je z odlokom z dne 14. julija 1920 št. 16.617 uvrstil občno javno bolnišnico v Mariboru med one zavode, na kojih se v smislu navedbe z dne 16. septembra 1919 morejo izvežbati specialisti.

Najnovejša poročila.

SAMO FORMALNA UGOTOVITEV ŠKODE JUGOSLOVENSKIH PODJETIJ.

Trst, 21. julija. »Piccolo« poroča, da je generalni civilni komisariat naročil kraljevskim komisarjem, naj mu predložijo izkaz o materialnih škodah jugoslovenskih podjetij, ki so bila poškodovana pri zadnjih demonstracijah. Ugotovitev škode je le formalna, ker se s tem ne namerava ustvariti pravica za odškodnino, ki bi se eventualno zahtevala.

IZGREDI V RIMU.

Rim, 21. julija. Uslužbeni električne centrale v Castel Madama pri Rimu so ukinili razsvetljavo v protest proti nacionalističnim napadom na tramvajске uslužbenice. Pozno v noč se je napotila množica nacionalistov pred centralo. Nacionalisti so se odcepili iz mesta v oklopnih avtomobilih in so bili oboroženi s palicami, revolverji in ročnimi granatami. Njim je sledila oborožena skupina na kolesih. Po dolgih pogajanjih, ko so nacionalisti grozili z razstrelbo centrale, so se morali uslužbenici vdati.

RADI IZGREDOV V VODNJANU.

Trst, 21. julija. Včeraj se je pričel proces proti 48 obtožencem radi dogodkov v Vodnjanu. Obtoženi so vsi socialisti. Državno pravdnštvo jih obtožuje protidržavnih dejanj na podlagi jugoslovenske propagande. Razprava je javna. O veleznimivem procesu bomo poročali.

DVOJNA MERA SVETA POSLANIKOV.

LDU Dunaj, 23. julija. (DKU) Kakor poroča »Neues Wiener Tagblatt« iz ententnega diplomatskega vira, se svet poslanikov v Parizu peča sedaj z nastopanjem Jugoslovenov v Apaški kotli in v Radgoni. Vrhovni svet smatra za svojo nalogo, da pomore pogodbi tudi tam do veljave, kjer gre za zajamčena prava Avstrije, ki jih morajo spoštovati ne samo zavezniki, temveč tudi pridružene narodnostne države.

MADŽARI NAPADAJO.

LDU Beograd, 22. julija. Poročajo, da sta dva madžarska častnika, člana bele garde, napadla na obali Tise pri Novem Segedinu dva naša orožnika ter zadala prvemu 4. drugemu pa 7 težkih ran. Napadalca sta pobegnila, toda kakor poroča policijski komisar v Novem Segedinu, so sedaj oba prišli. Napadalca, od katerih je prvi madžarski podporočnik, drugi pa kadet, so izročili sodišču.

GRŠKA MOBILIZACIJA.

LDU Beograd, 22. julija. Iz Aten poročajo, da je pozvanih pod orožje več letnikov vojaštva. Ti pozivi se spravljajo v zvezo z glasovi o bolgarski mobilizaciji in ojačenjem čet v Aziji.

GRKI PROTI TURKOM.

LDU Pariz, 22. julija. (DKU. Brezlično.) Po poročilih iz Carigrada poroča grški generalni štab, da so grške čete s podporo angleškega brodogradila, med katerim sta se nahajali tudi dve večji bojni ladji, pri Ereliju in Rodostu zlomile turški odpor in zasedle navedeni mesti. Turki so zbežali proti severu. Grki izkrcavajo dalje svoje čete.

Društvene vesti in prireditve.

— **Produktivna zadruga čevljarjev** za Slovenijo, naznanja svojem članom prodajo usnja v ponedeljek dne 26. julija popoldan ob 3. uri, Spodnja Šiška, št. 30.

— **Slovenska dijaška zadruga v Brnu** pozivlja vse člane, da do 1. avgusta pošljejo evidenčne pole s točnimi podatki na adresu: Hrovatin, Resljeva cesta 25. — Odbor.

— **Akademsko društvo »Triglava«** se zahvaljuje vsem svojim starejšim in prijateljem za prispevke, s katerimi so se odzvali naši prošnji. Nabranih je bilo 2280 kron. Obenem prosimo vse starejše, kateri se niso dobili prošnji, oziroma se nanje še niso odzvali, da sledijo temu vzhledu. Neprilike in zapreke razvoju našega društva so v Zagrebu danes takšne, da jih sami rikorar ne zmoredmo. Navezani smo torej na vas in vas prosimo, da nam ne odrečete svoje podpore in nam ostanete še nadalje naklonjeni.

— **Odbor društva »Gospodarski Zvon«** se je sledeče sestavil: predsednik: dr. Rado Kušej, vseuč. profesor; podpredsednik: dr. Jan. Arnež, ravatelj »Sol. zal.«; tajnik: dr. Val. Rožič, prof.; blaginjak: dr. Z. Janežič, zobozdr., tajn. namestnik: dr. Gregor Rožman, vseuč. profesor; odborniki: namestniki: ga. Franja dr. Tavčarjeva, Tene Müller, uradnik juž. žel. Fr. Grafenauer, visokosolec, Andrej Likozar, mestni uradnik, Hilarij Lovrenčič, pristav drž. žel. Vsi odborniki stanujejo v Ljubljani. Odbor društva »Gospodarski Zvon« ob tej priliki opozarja vse slovensko narodno zavedno občinstvo, da ima društvo »Gospodarski Zvon« namen, pripomoči plebiscitu na Koroškem do častne zmage. Zato glasom svojih pravil zbira denarne prispevke, katere bo največ uporabil za izdajanje propagandnih brošur in za prirejanje shodov in predavanj o Koroški po celi Jugoslaviji. O svojem delovanju bo »Gospodarski Zvon« podal znanstveni račun na prihodnjem obnem zboru.

Gospodarske vesti.

— **g Obrtna banka, Ljubljana.** Spriču mnogostranskih vprašanj zaradi podpisavanja delnic Obrtne banke v Ljubljani, obveščamo interese, da se še nadalje sprejemajo prijave za te delnice pri Ljubljanski kreditni banki, Ljubljana, ter njenih podružnicah v Celju in Mariboru. Za vsako podpisano delnico je plačati znesek 200 K, ki predstavlja nominalne teh delnic ter 30 K za stroške izdaje.

Borze.

LDU Zagreb, 22. julija. Devize: Berolin, vezano, 178—180. Italija 396 do 0, London, vezano, čeki, 260—0, Novi Jork 63—68, Pariz 550—580, Praga 148—150, Dunaj, izplačila, 38.50—39, Dunaj, čeki, 37—38. Valute: dolarji 65.50—66.75, avstrijske krone 41—44, carski rubli 125—129, napoleonor 305 do 310, nemške marke 182—187, leji 193—196, italijanske lire 400—0, levi 150—175, angleški funti 240—255, českoslovaške krone 141—150.

LDU Beograd, 22. julija. Devize: Pariz 124—128, London 63—68, Novi Jork 0—0, Berolin 43.50—44, Zeneva 275—280, Dunaj 10—10.25, Praga —0, Rim 92—94, Solun 180—0. Valute: 20 dinarjev v zlatu 23.50—24.10, angleški funti 68—70, francoski franki 0—0, dolarji 17—17.25, italijanske lire 105 do 110, levi 38.50—40, leji 50—51, nemške marke 47—47.50, drahme 0—0, českoslovaške krone 38—39, avstrijske krone 10.50—11.

LDU Curih, 22. julija. (ČTU). Devize: Berolin 14.50, Holandija 199, Newyork 574, London 21.98, Pariz 45.75, Milan 32, Bruselj 49.25, Kodanj 94, Stockholm 125, Kristijanija 95, Madrid 91, Buenos Aires 225, Praga 12.30, Beograd 34, Zagreb 8.50, Budimpešta 3.50, Varšava 3.30, Dunaj 3.70, avstrijske žigosane krone 3.80.

LDU Dunaj, 22. julija (ČTU). Devize: Amsterdam 5600, Berolin 447, Bukarešta 0, Curih 2700, Kristijanija 2550, Kodanj 2500, Stockholm 3350, Valute: Nemške marke 443, romunski leji 440, bolgarski levi 510, švicarski franki 2675, francoski franki 1275, itarij. lire 950, angl. funti 585, am. dol.150, carski rubli 290. Kurzi v prostem prometu: Zagreb 252—275, Budimpešta, plačilo v denarju poštne hranilnice 100—112, plačilo v žigosanih kronah 100—112, madžarske žigosane krone 100—112, Praga 371—391, Varšava in Krakov v poljskih markah 90—101, českoslovaške krone 5000aki 374—394, manjši bankovci 375—395, novi dinarji 1000—1050.

Sokolstvo.

Sokol Moste pri Ljubljani vabi brat-sko članstvo, kakor tudi vse Sokolu naklo-neno občinstvo iz Ljubljane in okolice na svojo javno telovadbo, ki jo priredi dne 25. julija ob 16. popoldne v idiličnem parku Codellijske graščine poleg vojaškega oskrbovališča v Ljubljani-Vodmat. Po enolet-nem notranjem delu v telovadnici pokazati boče svojemu članstvu uspeh svojega dela z nastopom članov, članic, naraščaja in go-jenk. Podrobnejši spored je razviden iz va-bil, ki so se te dni razposlala. Po javni te-lovadni velika ljudska veselica z najrazlič-nejšim sporedom v senci kosatih dreves. Možani! Kdor hoče preživeti v nedeljo par veselih uric v prijazni družbi, naj po-hiti na Codellijsko. Na svidenje! Zdravilo k Sokolski zlet v Svetni vasi na Koroškem dne 25. t. m., ki ga priredita gorenjska in ljubljanska župa, bo veličastna na-

rodna in silajna telovadna prireditve. Dosele je prijavljenih nad 900 telovadcev, ki bodo izvajali najraznovrstnejše telovadne točke. Ljubljanska župa nastopi tudi z znamenitimi telovadnimi plesi in alegoričnimi slikami br. dr. Viktorja Murnika. Ogromno telovadišče in poseben veseličarji prostor sta silajno okrašena. Pri prireditvi igra godba dravske divizije iz Ljubljane, ki bo koncertirala po javni telovadbi pod osebnim vodstvom g. dr. Čerina. Iz Ljubljane vozita 2 posebna vlaka po znižanih cenah. Vozni red se objavi pravočasno v listih. Med domačini vlada za zlet ogromno zanimanje. Koroški naraščaj nastopi s posebnimi točkami. Ker je število vozovnih izkaznic omejeno, ne odlašajte s prijavi. Poljska pri Sokolskem Savezu SHS v Ljubljani, Narodni dom ali pri Starešinstvu Gorenjske župe v Kranju.

Zlet Gorenjske sokolske župe v Svetno vas 25. julija 1920. Prijave za znižano vožnjo sprejema pisarna SHS Saveza (Narodni dom I.) neprekinjeno še v soboto, do 12 ure (število legitimacij omejeno). Odhod turističnega vlaka 5.17. Pol ure pred odhodom vlaka prejmejo izletniki legitimacije. Zbirališče pred Glavnim kolodvorom. Prosimo točnosti. Prijatelje Sokolstva opozarjamo, da vozi za turistovskim vlakom se posebni vlak v Svetno vas.

Proda se še dobro ohranjeno žensko kolo in dve pravi japonski vazi, po en meter visoki. Rožna ul. 15.

Moško kolo na prodaj. Kolodvorska ulica 24. 5474

Na prodaj je 8 biljardnih krogel iz slonove kosti pri Demšar & Osenar, Ljubljana, Kolodvorska ul. 35. 5453

Gospodična se išče za pouk slovenskega jezika. Ponudbe pod "Slovenka 5458" na upravnishvo Slov. Naroda. 5458

Učenec se sprejme. Anton Bučar, trgovec, Brežice. 5430

Klavir prvovrstne znamke Bösendorfer proda Karolina Artman, Sv. Jur ob Južni železnici. 5446

Iščem sobo v sredini mesta. Ponudbe pod "Sredina mesta 5470" na upravnishvo Slov. Naroda. 5470

Prvovrstna jajca komad po K 150, plavači (Schwimmer) po 1 K nudi Em. Supanc v Rogatcu. Telefon št. 1. v Rogatcu.

Skobelnik (Hobelbank) nov se proda, Naslov pove upravnishvo Slovenskega Naroda. 5476

Proda se nov usnjat kovčeg s futralom, velikost: 73x43x27. A. Sever, Prešernova ulica 9. 5463

Sprejemem učenko za svojo manufakturno trgovino 15 do 16 let staro. Anton Ogrin trgovec, Novomesto. 5479

Proda se otroški voziček in 2 mlečna vrča à 35. Vpraša se Dunajska cesta 13. 5480

Mesta blaginjarike iščeta dve gospodini. Naslov pove upravnishvo Slovenskega Naroda. 5461

Na prodaj 2 starinski omari za obleko ter za 2 okni zaves z zastori zelene barve (skoro novo). Vpraša se pri Franc Sajovic, tapetnik, Poljanska cesta 19. 5459

Trstje za stropne izdeluje in prodaja na debelo in drobno m² po K 4-80 konjskih sil in okrog 2000 kg starega litnega železa. Vpraša se v tovarni drož, Krakovski nasip 26. 5431

Proda se meblirane sobe pri starejši ženski, ki bi bila pripravljena voditi gospodinjstvo. Ponudbe pod "Red 5471" na upravo Slov. Naroda. 5471

Visoko nagrado dobi, kdor preskrbi stanovanje 2-3 sob s kuhinjo. Naslov pove upravnishvo Slov. Naroda. 5472

Oprave za spalno sobo, pleskane se radi pomanjkanja prostora po nizki ceni prodajo. Jenkova ulica 7. 5475

Hiša - vila s prostornim dvoriščem, novejša, z 8 stanovanji, se proda ali zamenja za posestvo, najraje na Gorenjskem blizu železnice. Naslov pove upravnishvo Slov. Naroda. 5427

Naprodaj kondenzacijski aparat za parni stroj 50 - 80 konjskih sil in okrog 2000 kg starega litnega železa. Vpraša se v tovarni drož, Krakovski nasip 26. 5431

Kompletne konjske oprave in razni vozovi se prodajo po zmernih cenah, informacije daje trdnica J. Kostevec, Sv. Petra cesta 4. 5436

Proda se popolnoma nova moderna damska obleka iz sivga etamina. Na ogled vsak dan od 11-1. Naslov pove upravnishvo Slovenskega Naroda. 5464

Proda se zemljišče (6 ha, 55 a, 43 m²) na ljublj. polju, oddaljeno četrte ure od glavnega kolodvoza, pripadajo za tovarniško podjetje. Naslov pove upravnishvo Slovenskega Naroda. 5465

Sokol Litija - Šmartno proslavi svoj letošnji društveni praznik dne 1. avgusta. Spored je sledeči: Zjutraj ob 6. uri izbirne tekme za župni zlet, ob 9. uri skušnje za popoldanski nastop. Popoldne ob 14. in 15. uri sprejem gostov v Litiji na kolodvoru in nato spreved skozi Litijo na telovadišče v Šmartno. Točno ob 16. uri: Javna telovadba članov, članic, naraščaja in dece.

Turistika in spori.

Grazer Amateure - Ilirija. V soboto in nedeljo, 24. in 25. julija vsakokrat ob 10. uri se vršita na prostoru Ilirije dve internacionalni nogometni tekmi med prvimi moštvoma graških »Amateure« in Ilirijo. Graški »Amateure« so drugi najboljši klub v Gradcu, igrali so proti Wiener Sportklubu z 0:2, tako da bodo Iliriji jako opasen nasprotnik. Vstopnina: sedeži po 16-12 K, stojišča 6 K, za člane in diake (toda le v predprodaji) 3 K. Predprodaja vstopnic se vrši od petka naprej za oba dni v drogeriji Kanc, Židovska ulica in pri trdnici Svetla, Mestni trg za sedeže in navadna stojišča, dijaška (članska) stojišča se pa dobijo pri blagajni na sportnem prostoru Ilirije samo v petek od 18. do 20.30 ure. Tekme se bodo vršile ob vsakem vremenu.

Propagandni izlet avtomobilnega kluba na Koroško je končnoveljavno določen za soboto 31. t. m. in nedeljo 1. avgusta. Načrt sledeči: Start v soboto ob 6. zjutraj pri hotelu Slon. Vožnja preko Kranja, Jezersko, (kratek odmor), Železne kaplje v Velikovec kjer se udeležniki s Kranjskega združijo z onimi s Stajerske. Ob 10. uri skupna nadaljevalna vožnja do Klopinskega jezera, kjer bo opoldanski odmor. Za naslednjo progo Klopinsko jezero, Šmarjeta, Borovlje je predvidena neobvezna non-stop vožnja za one udeležnike, kateri se javijo za to vožnjo. Pogoje, ki bodo lahki, izdelala tehnični odsek kluba ter se bodo pravočasno objavili. Za to skupino bodo odhod s Klopinskega jezera ob pol 14. uri, za ostale udeležnike ob 14. uri. V Borovljah bo udeležnikom podana možnost ogledati si tamošnjo obširno industrijo, nakar ob 18. uri skupen odhod na Vrbsko jezero, kjer bo za vse udeležnike preskrbljeno za prenočišče. V nedeljo dopoldne manjši izleti v okolico na podlagi skupnega dogovora ter klubova posvetovanja na otoku. V nedeljo popoldne povratek, ki pa je poljuben z ozirom na udeležnike s Stajerske ter na dejstvo, da je Ljubelj priporočljiv le za vozevo nad 30 HP. Oфициalni povratek je ob 16. uri od Vrbskega jezera preko Borovlj Pod-Ljubelja (krajši odmor), Ljubelj, v Tr-

žič, kjer bodo udeležniki gostje g. dr. Karel Borna. Nadaljni povratek je popolnoma poljuben. K izletu so vabljeni vsi lastniki avtomobilov ne glede na to, ali so klubovi člani ali ne. Radi splošno izvršitve vseh predpripav pa se naj udeležba prijavi najpozneje do petka 23. t. m. z navedbo trdnice in moči motorja v HP ter števila oseb, ki se udeležijo. Udeležniki vozijo v vrstnem redu, določenem od tehn. odseka z ozirom na moč motorja. vsled česar se udeležniki s Kranjske naprošajo, da pošljejo svoje vozove popolnoma opremljene za vožnjo na predvečer, to je v petek 30. t. m. ob 19. uri na prostor pred hotel Slon, kjer se vozovi komisijonelo uvrste. Kdor želi tozadevno izjemo, naj pismeno javi v prijavi, da se mu dopošlje vrstna številka. Udeležniki s Stajerske dobijo istotako vrstno številko po pošti. Opozorjamo pa vse udeležnike, da bodo start točen, vsled česar prosimo, da se vozovi pravočasno opremijo za vožnjo. Vsa vprašanja glede predpripav obratnih sredstev itd. je nasloviti na Avtomobilni klub za Slovenijo, Ljubljana, Tourist-Office, Dunajska cesta št. 18.

Aprovizacija.

+ Prodajalci petroleja iz Ljubljane, ki bi hoteli prevzeti prodajo

petroleja na izkaznice, naj se še nemudoma zglašijo na magistratu, poprej Galetova hiša, pritličje, levo. Petrolej se bo prodajal na izkaznice le do 26. avgusta 1920. Ostanek se bo lahko oddajal strankam brez izkaznic. Tudi trgovci, ki že imajo petrolej, ga lahko še dobe, če v dotičnem okraju še ni oddan več petrolej.

Poizvedbe.

— Zgubila se je mala pasja torba, z napisom na jermenčku »Rattler 2c«. Najditelj se prosi da jo odda v upravnishvo »Slov. Narodac«.

— Psiček, pasme dake, 5 tednov star, rujav se je izgubil, odda naj se v trgov. Wanek, Sv. Petra cesta.

— Kanarček všel v nedeljo v Sp. Šiški, Zormanova hiša št. 91, I. Odda naj se istotam.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik:

Božidar Vodeb.

Prvorazrednu gostionu

u jednom kupalištu hrvatskog Zagorja sa 3500 hvati zemljišta prodaje "Viator" Zagreb, trg 1, br 15. 5477

: CEMENT :

Roman dobavlja
Sijakat Portland „AVA“ Laško.

Pisar

absolvent trgovske šole, zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, se takoj sprejme. Pogoj: stenografija in strojepis. Pismene ponudbe ali osebno predstavljanje. P. Prepotnik, lesna veletrgovina Železna Kaplja. 5402

Kompletna skora nova

oprava

za veliko detajlno manufakturno trgovino se takoj proda. Hotelska družba v Celju. 5466

Zidno opeko

zarečno (ušorno) in navadno

strešno opeko

dobavlja „AVA“ Lubečno.

5000 komada prima normalnih

šamotnih opeka

kupuje Danica d. d. za kemičke proizvode, Koprivnica, Hrvatska. 5478

Zenitna ponudba!

Vdovec, 30 let star, s 4 letnim fantom, ima lepo drž. službo, ima majhno premoženje zunaj Ljubljane, drugače vesele narave, naobražen, inteligenten, se želi zavoljo slabega znanja takoj spoznati z gospodično ali vdovo, ki tudi kaj posejudeje v gotovini. Prednost ima katera ima pohištvo in stanovanje tukaj v Ljubljani in materinsko srce za lepo vzgojo mojega sinka. Ponudbe s sliko ki se vrne diskretno, pod „Daljnja“ — pod št. 1001 — Poštno ležeče Ljubljana 1. 5469

Nudim

vsakovrstne

življne

potrebščine

Gjorgje Grujić

Beograd, Milešina ul. 15.

Stalna vojna bolnica

II. armijske oblasti v

Sarajevu

išče izurjenega

zobnega

tehnika.

Mesečna plača 150 dinarjev poleg tega dnevnica 10 dinarjev. Ponudbe na upravo goraj imenovane bolnice. 5420

Čebula, cele vagone

ali na drobno po zmernih dnevnih cenah. Jakob Klemenčič, trgovec, Mezgovci p. Moškanci. 5408

Žične pletenine, železne pocinkane, sita in rešeta, pletena žica za ograje, modroce za postelje se dobijo pri Brača Kramer, tvornica za platno i pletivo od žica, sita i rešeta i. t. d. Novi Sad.

Cvetlična semena za lesensko sešatev

kakor cinerarije, nageljčki, levkoje, primule, mačke itd. v lepi izbiri, jamčeno zanesljiva se dobe pri Sever & Komp. Ljubljana, Wolfova ulica 12. 5444

500 kg krompirja, 100 kg jabolk, 3 kg masti dam tistemu, ki mi presli do 1. oktobra primerno stanovanje, obstoječe iz dveh sob, kuhinje in z vsemi pritlikalnimi v bližini deželne vlade ali v sredini mesta. Ponudbe pod „Preskrba 5473“ na upravnishvo Slov. Naroda. 5473

Prirodni malinov sirup

z rafinadnim sladkorjem vkuhan, se dobi po najnižji dnevni ceni v poljubni množini. — Nadalje: Ekstrakt za umetne soke i. t. d. pri trdnici

Srečko Potnik, Metelkova ulica (poprej

zaloga mengeškega piva).

Spiritna industrija d. d.

Zagreb, Boškovičeva ulica 7.

Drzjavni: Spiritusindustrija. Telefon interurban 4-96.

Ima v Ljubljani skladišče finega rafiniranega Spirit pri trdnici „Balkan“, trgovska specijalita in komisjska delniška družba, ter dobavlja iz svojih tvornic surovi Spirit za tvornice, očet in denaturirani Spirit na veliko. Naročbe sprejema gl. zastopnik Mavro Fürst, Ljubljana, Sodna ul. 5.

Razpis.

Uprava veleposestva Turjak ponudi iz sečnje 1920 okrogli les v debelosti od 40 cm prsne mere naprej, v sledečih gozdnih oddelkih:

Občina Bloke, gozdni oddelek Pajkovo 350 kbm, hojev les posekan in obeljen

Rob, Dednik 300

Želimlje, Mačkovec 700

Mokric 650

1400 bukovo les na parobku.

Pismene ponudbe z navedbo cen v SHS kronah za posamezne oddelke, je vložiti pri podpisani upravi do 14. avgusta 1920, katera daje vsa potrebna pojasnila.

Gozdni in upravni urad veleposestva Turjak v Nameršlju (Želimlje) pošta Studenec - Ig pri Ljubljani.

Bencin, Dieselovo olje, strojno olje, mast - Tovot

dobavlja promptno

Mineralna rafinerija Dravograd.

Dopisi na Centralo v Mariboru. — Telefon 80. — Brzjavni: Rafinerija. — Oddajo se zastopstva zmožnim trdnkam v vseh večjih mestih jugoslavije.

Bukovo oglje

2 vagona, pozneje več na prodaj. Ponudbe na Knežji gozdni urad Oplotnica postaja Konjice. 5378

Obvestilo.

Cenjenim odjemalcem vljudno naznanjam, da ostane trgovina vsled počitnic osvojena

od 20. jul. do 3. avg.

zaprta.

F. ČUDEN sin

nasproti glavne našte v Ljubljani.

Nemehlovanu sobo išče

za takoj ali pozneje mlad soliden gospod Naslov pove upravnishvo Slov. Naroda. 5417

Maline, jabolka in slive,

v večjih množinah, se bodo oddajale. Istotam se proda osem velikih na platno z oljem slikanih slik od 15. do 17. stoletja. Naslov pri upravi Slov. Naroda. 5364

Izurjeno korespondentino

z znanjem slovenske in nemške stenografije sprejme tovarna v Ljubljani. Plača po dogovoru. Ponudbe pod »Dobra korespondentinja 5422« na upravn. Slov. Naroda. 5422

Posestvo na Dolenjskem,

s poslopji in vodno silo ob Krki, mlinom, žago, električno razsvetljavo, skladiščem za les in zemljišči ter gozdi, pripravno za večje industrijsko podjetje, se vsled smrti lastnika proda. Naslov pove upravnishvo Slov. Naroda 5410

Tisoč srebrnih kron a K 750,

dobro ohranjeno moško kolo z novo pnevmatiko, 14 trdo vezanih knjiž (povešev) in rjava koža za zgornje dele čevljev se po nizki ceni takoj proda. Polše, Dunajska cesta 47 v barakt. 5434

Vinogradno posestvo

15 oralov, tričetrte ure od Maribora, obstoječe iz vinograda gozda, polja, travnikov in sadnosnika, se z 2 kravama in 2 konjema proda. Ponudbe: Dr. Rapoc, 5400

Lepo posestvo na prodaj,

10 minut oddaljeno od drž. kolodvoza Ljubljana. Vsa pojasnila daje Anton Bokal v pisarni stavbenika Iv. Bricejina, Slomškova ul. 19, vsak dan od 11 — 12 ure dop. do 28. t. m. 5433

ČOKOLADA

10 vrst švicarske, 2 vrsti italijanske

amerikanske in francoske

v različnih velikostih sortirano in posamezno razpošilja počenši od 8 kg in več s pošto in železnico

Julio Meinl d. d.

Ljubljana.

Tovorni vozovi na prodaj.

Tile skoraj novi tovorni vozovi se prodajo po ugodni ceni:

2 turinska Fiat - vozova, 4 tone, z masivno pnevmatiko,

turinski Fiat - voz, 2 toni z masivno pnevmatiko,

6 turinskih Fiat - vozov, 1 1/2 tone s ploščami v kolesih za zračne pnevmatike, s hitrostjo 55 km na uro,

Blanchi tovorni voz, 1 1/2 tone s ploščami v kolesih za zračne pnevmatike s hitrostjo 60 km na uro,

vsil nadomestni deli za vrste turinskih Fiat - vozov (tovornih in osebnih.) Obrniti se je na

Triumph Auto G. m. b. H., Wien X., Luxenburgerstrasse No. 115.

Julio Meinl d. d.

v jugoslovansko delniško družbo pre-

osnovano podjetje naznanja cenjenim občinstvu svojo zopetno

otvoritev

Ljubljanske podružnice na

Aleksandrovi cesti šte. 1.

v hiši Jadranske banke. Naše prej-

šnje cenj. odjemalce prosimo za na-

daljšo naklonjenost in se priporoča-

mo za nadaljnji obisk

Ljubljana. Julio Meinl d. d.

Prva jugoslov. tovarna za usnje in čevlje

na Bregu pri Ptuj

je pričela z izdelovanjem torbic in drugega galant. blaga

iz najfinejšega usnja.

V zalogi ima tudi prvovrstne gamaše lastnega izdelka.

Naročila se izvršijo po najnižjih cenah.